

CENTRUL CULTURAL MUNICIPAL CARACAL
MUZEUL ROMANAȚIULUI CARACAL
Conf. dr. Mircea Negru, Prof. George Mihai

STUDIU ISTORIC ȘI ARHEOLOGIC
PRIVIND COMUNA FĂLCOIU,
JUDEȚUL OLT

Caracal
Ianuarie 2013

Cuprins

I.	Introducere	3
	I.1. Cadrul geografic.	
	1.2. Scurt istoric al comunei.	
	1.3. Metodologia folosită în elaborarea studiului	
II.	Monumente istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice (2010).....	9
III.	Propuneri pentru clasarea în Lista Monumentelor Istorice și înscrierea în Registrul Arheologic Național	15
IV.	Concluzii. Propuneri	26

Anexe

17 Planșe cu imagini ale monumentelor istorice și materialelor arheologice descoperite

Planul cu monumentele istorice de arhitectură și situri arheologice (în format dwg și printat)

Ortofotoplanul comunei (format electronic)

Prezentul studiu conține un număr de 43 de pagini, dintre care 17 planșe la care se adaugă un plan de amplasament (format A2) al monumentelor istorice clasate și propunerilor de clasare.

I. INTRODUCERE

I.1. Cadrul geografic

Teritoriul comunei Fălcoiu este cuprins între paralele 44° 42' 15" și 44° 46' 31" latitudine nordică, respectiv între 24° 23' 52" și 24° 29' 53" longitudine estică. Comuna cuprinde satele Fălcoiu, Cioroiu, Cioroiași, Rudari și Chilii.

Relieful

Comuna se află în Câmpia Oltului inferior formată din terasele acestuia și câmpia de confluență cu Oltețul. Cea mai mare parte a teritoriului comunei are un relief de luncă, cu excepția părților de vest și sud-vest, unde se află terasele înalte ale Oltului, Caracalului și Hotăranilor. Altitudinea atinge cote cuprinse între 80,2 m în zona de luncă și 111,7 m pe Dealul Bobului, care face parte din terasa Caracal.

Rețeaua hidrografică

În partea de est teritoriul comunei este delimitat de Valea râul Olt, unul dintre cele mai mari râuri de pe teritoriul României. De-a lungul timpului, cătunele Chilii, Rudari și satul Fălcoiu au fost afectate de inundațiile provocate de acest râu.

În partea sa centrală, teritoriul comunei este străbătut de râul Olteț, cel mai mare afluent al Oltului. Albia sa are o lungime de cca. 8 km și o lățime de 80-100 m

În partea de est a satului Cioroiu curge pârâul numit Balta Dascălului, care adună apele din nordul comunei pentru a le vărsa în Olteț.

Tipurile de soluri variază de la brune de pădure sau brun roșcate care predomină la cernoziomuri și cernoziomuri de levigație, care se găesc sporadic.¹

De la nord la sud, teritoriul comunei este străbătut de DN64, unul dintre cele mai importante drumuri care din județul Olt.

I.2. Scurt istoric al comunei

Comuna se află la cc.a 5 km nord de colonia romană *Romula*, capitala provinciei Dacia Malvensis. Drumul roman de la Romula la Acidava străbătea teritoriul comunei pe la vest de vatra satului actual Fălcoiu. Profesorul Dumitru Tudor indica acest lucru în lucrarea sa *Oltenia romană*². De altfel, el mai poate fi și azi observat ca un strat de pietriș la nivelul solului.

Satul Fălcoiu

În anul 1535, Vlad Vintilă, domnul Țării Românești, a dăruit satul Fălcoiu Mănăstirii Argeș, *cu tot hotarul și cu via și cu trei mori*. Această vie domnească se afla, probabil, pe Dealul Gânsacului care domină la vest de actuala vatră a satului.

În secolele XVI-XVII, satul apare des în hrisoave care îl menționează fie ca danie către mănăstirile din Oltenia, unor înalți dregători și curții domnești.³

În anul 1695, în documente este amintit Fălcoianu, Marele Vornic al Țării Românești. Familia cu acest nume apare în documente până la mijlocul secolului al XVIII-lea. Istoricii au mai reținut și familia lui Pătru Logofătu și frații săi din Fălcoi⁴.

¹ Lazăr, Cordeleanu, Bălașa 1975, p. 2-7.

² Tudor 1978, p.

³ Lazăr, Cordeleanu, Bălașa 1975, p. 14.

⁴ Giurescu 1929, p. 29.

Pe la finele secolului al XVIII-lea izvoarele scrise menționează familia Jienilor, din care făcea parte și cunoscutul haiduc Iancu Jianu. Acesta avea o casă fortificată în satul Chilii și un conac în curtea școlii de azi din Fălcoiu.

După unele informații Matei Fălcoianu ar fi vândut moșia Fălcoiu fratelui său Amza Jianu, după alte păreri ar fi fost lăsată prin testament, din lipsă de urmași. Ideea cu testamentul pare mai puțin probabilă, deoarece în fresca din biserica satului el apare cu cele două soții și copii săi. Oricum ar fi preluat moșia, jienii au păstrat-o până în anul 1900, când au vândut-o lui Mihalache Demetrian. Acesta a păstrat-o până la moartea sa în anul 1942, când în lipsa urmașilor a donat-o Ministerului Justiției⁵.

Din rândurile localnicilor câțiva au căzut în războiul pentru independență din 1877-1878. Nu mai puțin de 114 locuitori au murit în timpul primului război mondial, iar 33 de militari pe fronturile din al doilea război mondial⁶.

Figura emblematică a satului Fălcoiu este Iancu Jianu (1787-1842), șetrar și căpitan de haiduci, care a luat parte la mișcarea condusă de Tudor Vladimirescu în anul 1821.

Satele Cioroiu și Cioroiăș

Cele două sate, azi legate între ele, sunt așezate în partea de nord a teritoriului comunei, pe partea stângă a Oltețului.

Cel mai vechi indiciu este un document din anul 1750, în care se arată că satele erau în proprietatea mănăstirii Brâncoveni. Câteva decenii mai târziu era ctitorită prima din cele două biserici ale acestor sate.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, satele erau în stăpânirea familiei Goleștilor, care a dat mai mulți revoluționari în anul 1848 (Alexandru,

⁵ Lazăr, Cordeleanu, Bălașa 1975, p. 16.

⁶ *Ibidem* pp. 19-20

Radu și Nicolae). În anul 1864, pe moșia lor au fost împroprietăriți locuitorii celor două sate. Cealaltă parte a moșiei Goleștilor a ajuns în posesia prințului Grigore Bibescu, apoi fiilor acestuia care au vândut-o către Mihalache Demetrian. În anul 1922, terenul agricol al acestuia a fost expropriat⁷.

Satul Chilii

Numele satului Chilii ar veni de la chiliile mănăstirii Bistrița din Vâlcea, în care locuiau călugării trimiși pentru administrarea proprietății mănăstirii, desființată prin legea secularizării averilor mănăstirești.

Satul Rudari

Satul a luat fiinta pe la începutul secolului XX, și dezvoltarea sa a continuat după al doilea război mondial.

Monumentul Eroilor

Monumentul se află în fața Primăriei Comunei Fălcoiu. El a fost ridicat în anul 1924 de către femeile văduve și alți locuitori ai localității, la inițiativa unui comitet condus de Ion Jianu.

Înalt de 4 m, monumentul are în partea sa superioară un vultur din bronz. Pe trei dintre cele patru părți ale soclului sunt trecute numele a 114 eroi căzuți în primul război mondial. Pe a patra față a soclului este inscripția: *În memoria eroilor morți în războiul din 1916-1919.*

I.3. Metodologia de cercetare

⁷ *Ibidem* pp. 21-22.

Metodologia de cercetare a cuprins documentarea, cercetarea de teren, expertiza materialelor arheologice, procesarea informațiilor culese și redactarea studiului istoric și arheologic.

Documentarea a cuprins informațiile din Lista Monumentelor Istorice (2010), Registrul Arheologic Național, publicații și manuscrise.

Cercetarea de teren s-a realizat în baza **autorizației de diagnostic arheologic nr. 9/2013, emisă de Direcția Generală de Patrimoniu Cultural Național din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național**. Au fost cercetate cursurile Oltului și Oltețului, dar și Valea Gânsacului și alte văi favorabile locuirii de-a lungul timpului.

Înregistrarea punctelor pentru delimitarea zonelor cu vestigii arheologice și monumentelor istorice s-a făcut cu **aparate GPS Garmin Dakota 10 și Garmin Dakota 20**. În zonele siturilor arheologice au fost recoltate materiale arheologice, etichetate cu numărul sitului respectiv.

Ulterior cercetării de teren s-a trecut la **procesarea materialului** arheologic descoperit (spălare, marcarea, fotografiere), identificarea acestuia, procesarea informațiilor științifice, în primul rând încadrarea cronologică a vestigiilor din fiecare sit arheologic.

Elaborarea studiului a constat în redactarea textului, ilustrației cu siturile și materialele arheologice descoperite, monumentele istorice, iar în final elaborarea planului cu monumentele istorice de arhitectură existente în Lista Monumentelor Istorice și siturile arheologice nou descoperite, inclusiv propunerea clasării siturilor arheologice în lista Monumentelor Istorice și înregistrarea lor în Registrul Arheologic Național.

Monumentele istorice și zonele lor de protecție au fost delimitate pe Planul Urbanistic al Comunei Fălcoiu cu coordonate în sistem Stereo 70. Studiul

prezent conține și forma electronică în format dwg cu toate informațiile de georeferențiere necesare delimitării lor.

Dat fiind caracterul de cercetare științifică, cu conținut parțial inedit, prezentul studiu va fi folosit doar pentru obținerea avizului de specialitate din partea Direcției de Cultură și Patrimoniu Național Olt, toate persoanele și instituțiile care vor avea acces la acesta vor respecta drepturile de autorilor și nu vor folosi în alt scop informațiile, planurile și ilustrațiile din această lucrare, decât cu acordul scris al autorilor.

II. MONUMENTE ISTORICE CLASATE ÎN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE (2010)

M.1. Sat Cioroiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Biserica cu Hramul *Sfinților Voievozi Mihail și Gavriil* (LMI 2010, Cod: OT-II-m-B-08821)

Amplasament

Biserica se află în vatra satului, la sud de râul Olteț, pe terasa înaltă a acestuia.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	504	304
	95.386	105.958
2	450	304
	495.386	096.809
3	450	304
	514.977	096.809
4	450	304
	517.606	099.774
5	450	304
	517.352	103.756
6	450	304
	514.808	106.382
7	450	304
	495.386	105.958

Construcția a început în anul 1783 și a fost terminată în anul 1796, așa cum se arată și în pisania de deasupra intrării.

În legătură cu acest monument, populația locală a creat legende. Astfel, tradiția locală spune că Popa Matei Ghinescu *ot. Cioroi*, ctitorul, a găsit în apele Oltețului, o ladă de fier, plină cu galbeni, și cu aceștia a construit biserica.

Pisania are următorul conținut: „*Această sfântă și dumnezeiască mănăstire a făcut-o din temelie Popa Matei Ghinescu ot. Cioroi, sin Dumitru Ghinescu, cu hramul mai marilor voievozi, Mihail și Gavriil și al tuturor sfinților îngeri, în zilele ale Prea Luminatului domn Ion Alexandru Ipsilante Vodă, și s-au început în luna iulie, în zilele 31, anul 1783, și sa împodobit cu toată cheltuiala Sfinției Sale, după cum se vede lucrată și sfârșită în anul 1796*”.

Pictura este executată în stil neobizantin și a fost făcută de *Oprea Zugravul ot. Craiova*. În exterior, pe peretele de sud al pronaosului, este scris cu vopsea neagră numele zugravului Oprea și anul 1796, când s-a terminat construcția.

Biserica are în față un pridvor deschis cu patru coloane libere și cu două coloane angajate. Arcadele dintre coloane sunt treflate. Tâmpla este făcută tot dintr-un zid gros ca și restul construcției și este alcătuită tot din coloane. La început a fost mănăstire fortificată. În pronaos, lucrate în frescă se văd chipurile ctitorilor, îmbrăcați în costume boierești de epocă. De menționat că în dreapta pronaosului, este zugrăvit portretul lui Oprea zugravul și al ucenicului său, Manole. În decursul timpului a suferit stricăciuni, din care cauză a fost reparată și întărită de mai multe ori.

În anul 1839, în urma unui mare cutremur, s-au format două crăpături în naos și alte două în pronaos, ca și la turlă. Reparații i s-au făcut în anul 1880, la acoperiș, ca și în anul 1915. În anul 1939, a fost renovată radical, pictura fiind

spălată. În anul 1940, în urma cutremurelui, biserica a avut de suferit mai mult la turlă, dar și zidurile au crăpat, din care cauză a fost nevoie să fie legate în fier.

Monumentul acesta are dimensiuni modeste, este așezat în afara marilor drumuri turistice, dar cu toate acestea este necesar să i se acorde mai multă grijă pentru că este impresionant prin caracteristicile lui arhitectonice și picturale.

Cronologie: anul de începere a construcției - 1783

M.2. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, Biserica cu Hramul *Sfântul Nicolae* (LMI 2010, Cod: OT-II-m-B-08902)

Amplasament

Biserica parohială „Sfântu Nicolae” din comuna Fălcoiu, județul Olt, este situată pe malul drept al râului Olt. Se învecinează la est cu proprietatea Geambasu Marcel, la vest cu fostul Magazin Universal, la sud cu drumul comunal principal, iar spre nord cu stadionul central din localitate.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	450593.095	303616.019
2	450593.996	303604.966
3	450612.525	303606.637
4	450615.355	303610.235
5	450614.841	303614.348
	450611.624	303617.433
	450593.095	303616.019

Lăcașul de cult a fost construit în anul 1710, din cărămidă, în formă de navă. Chiar în anul construirii a fost avariata de cutremur, apoi de altul în anul

1880. În anul 1929 a fost consolidată structura de rezistență. Tot în acest an i s-a adăugat clopotnița din cărămidă.

În anul 1949 a fost înlocuită catapeteasma din lemn cu una din beton armat. A fost pardosită cu scândură, mobilată cu strane și pictată în frescă.

În pridvor, la intrare, porticul cel mare susține o piatră cu următoarea pisanie: *Această sfântă dumnezeiască biserică, al cărui hram este al Sfântului Marelui Ierarh Nicolae (Mira Lichiei), este făcută din temelie cu toată cheltuiala și osteneala dumnealui jupan Matei Fălcoianu (vel) căpitan, și răposatului jupan Gheorghe Vornicul, în zilele prealuminatului și preaînălțatului domn Constantin Basarab voievod, și a făcut-o ca să fie veșnica pomenire luminatului și părinților dumnealui și a săvârșit la noul leat ZCNI (anul 1710, septembrie 1).*

În anul 1988 s-a restaurat în totalitate pictura, păstrându-se intact chipul ctitorilor, Matei Fălcoianu, Gheorghe Vornicul, Maria, Stanca și Caplea. De asemenea, acoperișul a fost refăcut cu tablă galvanizată.

În anul 1996, s-au refăcut exteriorul bisericii și al clopotniței. Inițial, cimitirul a înconjurat biserica, însă din anul 1890 a fost mutat la marginea satului, lângă pădurea Bistrița.

Cronologie: anul construcției - 1710

M.3. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Conacul Familiei Demetrian (LMI 2010, Cod: OT-II-m-B-08903)

Amplasament

Sub terasa înaltă a Oltului, la limita sud-vestică a satului, sub vechea terasă înaltă a Oltului.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	447709.328	302628.750

2	447714.876	302614.535
3	447735.380	302622.486
4	447728.384	302637.665
5	447709.328	302628.750

În anul 1857, cu prilejul constituirii Divanului ad-hoc la București, a participat și conțopistul (mic funcționar) Ion Dumitru (Ioan Dimitriu) din partea orășenilor. Acesta a murit în timpul Divanului (3 ianuarie 1859) și a fost înmormântat în biserica *Toți Sfinții* din Caracal. În anul 1959, în această biserică, a fost pusă o placă comemorativă cu textul: *„În această biserică se află mormântul lui Ioan Dimitriu care ca deputat a orașului Caracal în Divanul Ad-hoc a susținut el însuși Unirea Țărilor Române.”*

Ion Dumitru (Ioan Dimitriu) este tatăl lui Mihalache (Mihail) Demetrian, unul din proprietarii moșiei Fălcoiu, de la sfârșitul secolului XIX până la exproprierea din 1945. El a fost prefect, deputat, senator și președinte al organizației liberale din județul Romanați.

Pe la jumătatea secolului XIX moșia Fălcoiului era proprietatea Jienilor. Aceștia o cumpăraseră de la Fălcoieni, ctitorii bisericii din sat. Pe la sfârșitul secolului XIX, Jienii au vândut lui Mihail Demetrian o parte a moșiei. Moșia lui a fost expropriată în două etape: după primul război mondial (1921) și apoi după al doilea război mondial (1945).

Mihail Demetrian a donat un hectar de teren în vatra satului, ca să se construiască localul de școală de azi. Modul său de comportament cu țăranii localnici pare să fi dus la neparticiparea acestora la rascoala din anul 1907.

Conacul lui Demetrian se află pe o proprietate de cca. 20 ha. El este o construcție masivă construită la sfârșitul secolului XIX.

Mihail Demetrian a murit în anul 1942. El nu a avut copii și a lăsat un testament prin care a donat conacul *„Statului, reprezentat prin Ministerul*

Justiției, spre a servi ca loc de odihnă membrilor Înaltei Curți de Casație și de Justiție”, iar „terenul arabil și grădinile din moșia Fălcoiu-Cioroi, Statului reprezentat prin Ministerul Sănătății ... pentru a se construi și întreține un spital pe teritoriul comunei Fălcoiu, care va purta numele Mihail I. Demetrian.”

Însă, terenul arabil și pădurea au fost expopriate, iar conacul devastat în numele noii orânduiri socialiste.

După anul 1989, conacul fiind în proprietatea Primăriei Comunei Fălcoiu, măcar în parte sunt respectate prevederile testamentului fostului proprietar. La solicitarea Consiliului Local, Prefectura a făcut demersurile necesare din care a rezultat că Ministerul Justiției renunță la folosirea conacului și s-a propus Ministerului Sănătății preluarea sa. Aici a fost înființat un cămin de handicapați, apoi azil de bătrâni, după efectuarea unor lucrări de renovare și de amenajare.

Bibliografie

Lazăr Ștefănescu, *Fălcoiu*, „Olt Press” 18.I. 1995, passim.

Cronologie: sfârșitul secolului XIX

III. PROPUNERI PENTRU CLASAREA ÎN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE ȘI ÎNSCRIEREA ÎN REGISTRUL ARHEOLOGIC NAȚIONAL

A. PROPUNERE DE CLASARE ÎN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE

**M.4. Sat Cioroiași, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Biserica cu
*Hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” și „Sfinții Împărați
Constantin și Elena”***

Amplasament

Biserica, filială a parohiei Cioroiu, este așezată în satul Cioroiu, cătun Cioroiașu, în partea de SV a satului, la nord de râul Olteț, în lunca acestuia.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	449524.637	304886.080
2	449525.071	304876.828
3	449535.781	304877.406
4	449537.517	304875.672
5	449541.280	304875.527
6	449543.017	304876.973
7	449547.503	304878.129
8	449549.384	304881.743
9	449548.661	304885.935
10	449545.622	304887.236
11	449542.727	304887.092
12	449540.701	304888.971

Această biserică a fost construită în anul 1856, pe moșia Mănăstirii Brâncoveni, pe cheltuiala arhimandriților Ioaniche și Chesarie, superiorii Mănăstirii Brâncoveni și din donațiile altor persoane, care sunt trecute în Pomelnicul cel mare.

La început Biserica a fost acoperită cu șindrila, așa cum se vede, zugrăvită în interior, deasupra ușii de la intrare, iar în anul 1904 a fost reacoperită cu tablă, deoarece șindrila se deteriorase.

Prin stăruința preotului Aristide Popescu și cu ajutorul credincioșilor din parohie, în anul 1927 s-a făcut o nouă reparație generală, atât în exterior, cât și în interior și s-a reacoperit cu tablă zincată.

După cutremurul din 1940, au fost făcute noi lucrări de consolidare, iar în anii 1943 și 1966 s-au reparat din nou acoperișul și turla bisericii.

Biserica este construită în formă de cruce, cu ziduri de cărămidă groase, în stil brâncovenesc, fără a fi menționați sau cunoscuți meșterii care au lucrat-o.

Pictura este în stil bizantin, după modelul mănăstirii Brâncoveni, în frescă și a fost restaurată în anul 1927 de pictorul Ion Dumitrescu-Strejești. Pictorii care au zugrăvit-o la început (în 1856) nu se cunosc, iar pictura este bine conservată, mai puțin în partea de jos a zidurilor, unde s-a degradat din cauza igrasiei (biserica aflându-se în lunca Oltețului, unde pânza freatică este destul de aproape de suprafața solului).

În afară de pisania ce se află în exterior, deasupra ușii de la intrare, scrisă cu caractere chirilice și chipurile pictate ale ctitorilor în interior, alte date nu sunt consemnate.

Cuprinsul pisaniei este următorul:

„În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Această sfântă Biserică, ce se prăzmuiește Sfânta Intrare a Maicii Domnului în Biserică la 21

Noiembrie și Sfinții Mari Împărați Constantin și Elena maica sa, ce se prăzmuiește la 21 Mai, făcându-se din temelie prin stăruința și osârdia cuvioșilor Ioanichie și Chesarie, egumeni ai Sfintei Mănăstiri Brâncoveni și dumnealui Costache Popescu, ce s-au aflat secretar al pomenitei mănăstiri, ale căror portrete se văd zugrăvite înăuntru bisericii, precum și cu ajutorul altor drept meritori creștini, ale căror nume sunt scrise și trecute în pomelnicul cel mare și în viața cea de veci nesfrșită, fiind domnitor și stăpânitor în toată România, Barbu Dimitrie Știrbei, iar episcop al acestei eparhii Râmnicu, Preasfinția sa Calinic și cârmuitor al acestui județ Paharnicul Nicolae Chintescu. Scrisu-s-au în anii de la întemeierea lumii 7363, iar de la Mântuitorul Isus Hristos 1856, luna iunie, ziua 20.”

În cimitir, la intrarea în Biserică, în partea dreaptă sunt amenajate 32 morminte (pe 4 rânduri, câte 8 morminte), pentru eroii satului căzuți pe câmpurile de luptă în cele două războaie mondiale și îngropați acolo unde au murit. Osemintele nu au fost aduse în cimitir, mormintele fiind unele de tip cenotaf.

(Notă consemnată de părintele paroh al Bisericii)

Cronologie: Anul construcției - 1856

B. PROPUNERI DE CLASARE ÎN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE ȘI ÎNSCRIERE ÎN REGISTRUL ARHEOLOGIC NAȚIONAL

S.1. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Confluența cu Oltețul

Amplasament

Vis-à-vis de sat, pe terasa înaltă de la confluența Oltului cu Oltețul au fost descoperite puține fragmente de vase ceramice din epoca bronzului și secolele I a.Chr. – I p.Chr. Terenul este deosebit de accidentat, iar diferența de nivel față de luncă este de 8-10 m.

Coordonate Stereo 70:

Punct	x	y
1	302 967.103	447 474.088
2	302 920.714	447 484.809
3	303 015.686	447 505.653
4	303 035.598	447 547,690
5	303 006.836	447 568.708
6	302 961.480	447 572.027
7	302 941.568	447 528.884

Materiale arheologice (Pl. 14:1/1-4)

Materialele arheologice descoperite sunt fragmente de vase ceramice din pastă semifină sau semigrosieră, unele decorate cu motive incizate datate în epoca bronzului; un fragment de amforă și unul de cană din secolele din pastă fină, datate în secolele II-III p.Chr., respectiv un fragment din baza unui vas din pastă fină cărămizie din secolul XIX.

Cronologie: epoca bronzului, secolele II-III p.Chr., secolul XIX.

S.2. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Drumul roman

Romula - Acidava

Amplasament

În acest punct a fost surprins drumul roman de piatră de râu de la Romula la Acidava.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	Y
1	3020	44
	85.077	7378.121
2	3019	44
	70.566	7414.928

Materiale arheologice

Singurele materiale arheologice descoperite au fost pietrele de râu cu dimensiuni de la 2-3 cm la 10-14 cm.

Drumul roman continuă spre *Romula* pe terasa înaltă de la sud de Valea Gânsacului. La nivelul arăturii pietrișul drumului se întinde pe o lățime de 6-8 m. Structura acestuia a fost surprinsă în profilul unui canal contemporan de irigații. În urma curățării profilului a fost constată următoarea stratigrafie: 0-0,10 m = sol

vegetal, cenușiu-negricios; 0,10-0,60/0,65 m – pietriș în mai multe straturi cu pietre de dimensiuni de la 2-3 cm la 10-12 cm.

Drumul isi continua traseul aproximativ pe sub cel comunal, către colțul pădurii Reșca.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	301 585.590	447687.085
2	301 535.808	447735.524
3	301 473.554	447 799.404
4	301 292.772	448 015.520

Cronologie: secolele II-III p.Chr.

S.3. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct la nord de Valea Gânsacului

Amplasament

Situl se află pe terasa înaltă de la nord de valea Gânsacului. Au fost descoperite rare fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	301 900.828	447 261.183

2	301	447
	903.933	258.988
3	301	447
	923.035	188.106
4	301	447
	882.297	308.576
5	301	447
	879.373	237.662
6	301	447
	883.759	179.177

Materiale arheologice (Pl. 14:2/1-4)

La suprafața solului au fost descoperite fragmente de vase ceramice din pastă semigrosieră, unele decorate cu șir de împunsături, din epoca bronzului; un fragmen dintr-un vas din pastă semigrosieră cărămie cu butoni alveolați și unul din pastă cenușie fină, ambele datate în secolele II-I a.Chr.

Cronologie: epoca bronzului, secolele II-I a.Chr.

S.4. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct la nord de Valea Gânsacului

La nord de Valea Gânsacului au fost descoperite rare fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	301903.565	446928.210
2	301928.606	446886.237
4	301885.709	447172.232

5	301883.272	447077.193
6	301938.833	447070.370
7	301933.472	447014.014

Materiale arheologice (Pl. 15:1/1-4)

Au fost descoperite puține fragmente de vase ceramice din pastă grosieră și semigrosieră ce conține nisip, arse la cenușiu-negricios sau cărămiziu.

Cronologie: epoca bronzului

S.5. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct sud de Valea Gânsacului

Amplasament

Pe terasa înaltă de la sud de Valea Gânsacului au fost descoperite puține fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	301	447
	686.386	439.257
2	301	447
	658.480	454.570
3	301	447
	660.914	447534.512
4	301	447
	641.834	603.178
5	301	447
	616.676	438.097

6	301	447
	688.808	545.320

Materiale arheologice (Pl. 15:2/1-6)

Au fost descoperite fragmente de la o toartă de căniță din pastă semifină de culoare negricioasă și alte fragmente de buze de vase din pastă semigrosieră de culoare cărămizie din epoca bronzului, respectiv fragmente de țigle și amfore din pastă cărămizie, datate în secolele II-III p.Chr.

Cronologie: epoca bronzului, secolele II-III p.Chr.

S.6. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct nord de Pădurea Reșca

Amplasament

La sud de sat, la nord de Pădurea Reșca, pe terasa înaltă a Oltului au fost descoperite fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	301	448
	257.899	621.464
2	301	448
	321.567	590.656
3	301	448
	388.316	558.822
4	301	448
	371.885	478.724
5	301	448
	308.217	516.719

6	301	448
	212.715	568.065

Materiale arheologice (Pl. 16:1/1-4)

În cursul cercetărilor de suprafață au descoperite fragmente din vase din pastă semigrosieră de culoare cărămiziu deschisă datate în epoca bronzului, respective fragmente de vase din pastă cenușie fină, modelate la roată, din secolele II-I a.Chr.

Cronologie: epoca bronzului, secolele II-I a.Chr.

S.7. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Dealul Gânsacului

Amplasament

Pe terasa înaltă a Oltului, la est de DN64, au fost găsite puține fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	448	301
	192.218	698.441
2	448	301
	159.357	730.275
3	448	301
	122.388	729.248
4	448	301
	091.581	715.898
5	448	301

	076.177	686.118
6	448	301
	110.065	679.957

Materiale arheologice (Pl. 16:2/1-3)

Au fost descoperite fragmente de vase ceramice din pastă semigrosieră de culoare cenușie sau cărămizie, unele decorate cu linii incizate și fragmente de silex

Cronologie: epoca bronzului

S.8. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Terasa de la sud-sud-vest de Conacul Mihail Demetrian

Amplasament

Pe terasa înaltă a Oltului, la sud-sud-vest de Conacul Mihail Demetrian , au fost gasite rare fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	447	302
	654.970	181.564
2	447	302
	588.824	107.518
3	447	302
	750.769	104.100
4	447	302
	788.404	156.502
5	447	302
	778.140	198.651

6	447	302
	654.970	181.564

Materiale arheologice (Pl. 16:1/4-6)

Au fost descoperite fragmente de vase ceramice din pastă grosieră cu nisip și petricele din epoca bronzului

Cronologie: epoca bronzului

S.9. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Valea Gânsacului la vest de DN 64

Amplasament

Pe terasa înaltă, la nord de Valea Gânsacului, la vest de DN 64, au fost găsite puține fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	y
1	447	301
	930.357	944.898
2	447	301
	866.689	919.225
3		301
	447829.720	957.221
4	447	301
	873.877	917.808
5	447895.442	301
		985.974

Materiale arheologice (Pl. 17:1/1-2)

În apropierea drumului roman, au fost descoperite fragmente ceramice din pastă grosieră specifică epocii bronzului și din pastă modelată la roată, specifică secolelor II-III p.Chr.

Cronologie: epoca bronzului, secolele II-III p.Chr.

S.10. Sat Fălcoiu, comuna Fălcoiu, județul Olt, punct Valea Gânsacului la est de drumul roman (S.2.)

Amplasament

Pe terasa înaltă, la nord de Valea Gânsacului, la est de drumul roman au fost găsite puține fragmente de vase ceramice.

Coordonate Stereo 70

Punct	x	Y
1	447454.074	301894.393
2	447487.065	301835.270
3	447546.255	301831.393
4	447576.857	301829.389
5	447575.365	301872.101
6	447555.601	301887.995
7	447454.074	301894.393

Materiale arheologice (Pl. 17:2/1-2)

În apropierea drumului roman, au fost descoperite fragmente de vase ceramice din pastă fină modelată la roată, specifică epocii romane.

Cronologie: secolele II-III p.Chr.

BIBLIOGRAFIE

Giurescu 1929 – Giurescu, Constantin, *Monografia Județului Romanați*, 1929.

Lazăr, Cordeleanu, Bălașa 1975 - Lazăr, Ștefan, Cordeleanu, Constantin, Bălașa, Ion, *Monografia comunei Fălcoiu, Județul Olt*, 1975 (mss)
Tudor 1978 – Tudor, Dumitru, *Oltenia romană*, ed. a IV-a 1978.
Ștefănescu 1995 - Lazăr Ștefănescu, *Fălcoiu*, „Olt Press” 18.I. 1995.

IV. CONCLUZII. PROPUNERI

În urma cercetării de teren au fost delimitate, în sistem Stereo 70, suprafețele și zonele de protecție pentru **un număr de patru monumente istorice de arhitectură (notate de la M.1 la M.4 în acest studiu) și 10 situri arheologice (notate de la S1 la S10 în acest studiu)**. Menționăm faptul că 3 din cele 4 monumente istorice de arhitectură sunt incluse deja în Lista Monumentelor Istorice din România (2010).

Planurile cu delimitarea monumentelor și siturilor arheologice au fost realizate în format dwg, (formatul electronic fiind parte a studiului), cât și în format printat.

Autorii acestui studiu propun clasarea celor 10 situri arheologice inedite de pe raza comunei Fălcoiu (de la S.1. la S.10) și Bisericii cu Hramul *Intrarea în Biserică a Maicii Domnului și Sfinții Împărați Constantin și Elena din satul Cioroiși, comuna Fălcoiu* (M.4.) în Lista Monumentelor Istorice, precum și înscrierea siturilor arheologice în Registrul Arheologic Național.

18.01.2013

Conf. dr. Mircea Negru

Profesor George Mihai

Arheolog Expert, seria E-271

Muzeograf

Expert în bunuri arheologice și istoric-documentare,
seria EPCN 0000426

Anexe

- 1. 17 Planșe cu imagini ale monumentelor istorice, siturilor arheologice și materialelor arheologice descoperite**
- 2. Amplasamentul monumentelor istorice și siturilor arheologice (format electronic dwg și printat)**
- 3. Ortofotoplanul comunei (format electronic)**

1

2

Planșa 2. Situl arheologic nr. 1. 2.

1

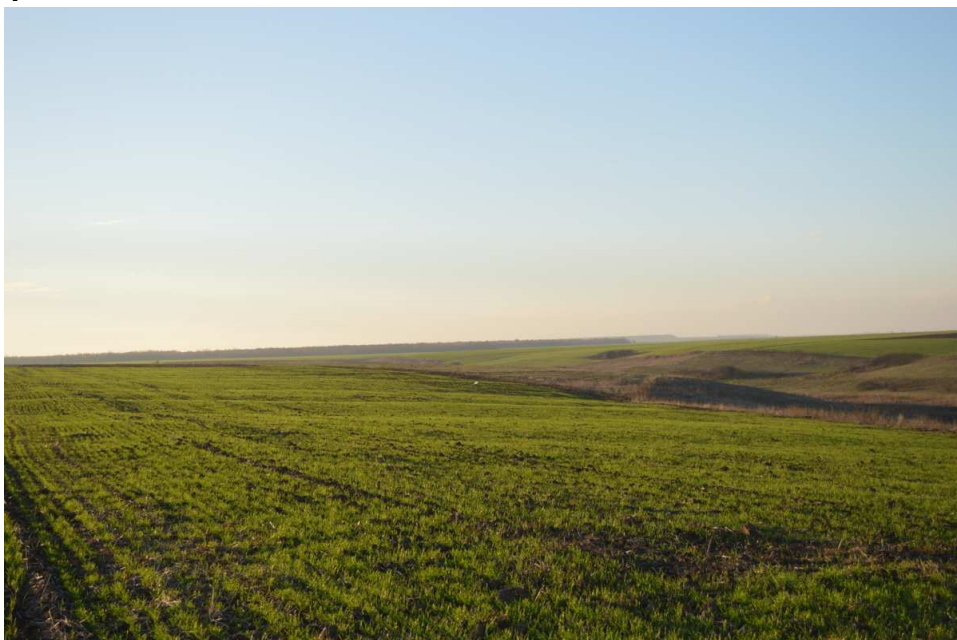

2

Planșa 3. 1. Situl arheologic nr. 2. 2. Situl arheologic nr. 3

1

2

Planșa 4. 1. Situl arheologic nr. 4. 2. Situl arheologic nr. 5

1

2

Planșa 5. 1. Situl arheologic nr. 6. 2. Situl arheologic nr. 7

1

2

Planșa 6. 1. Situl arheologic nr. 7. 2. Situl arheologic nr. 7

1

2

Planșa 7. Situl arheologic nr. 8. 2. Situl arheologic nr. 9

1

2

Planșa 8. 1. Situl arheologic nr. 10. Situl arheologic nr. 11

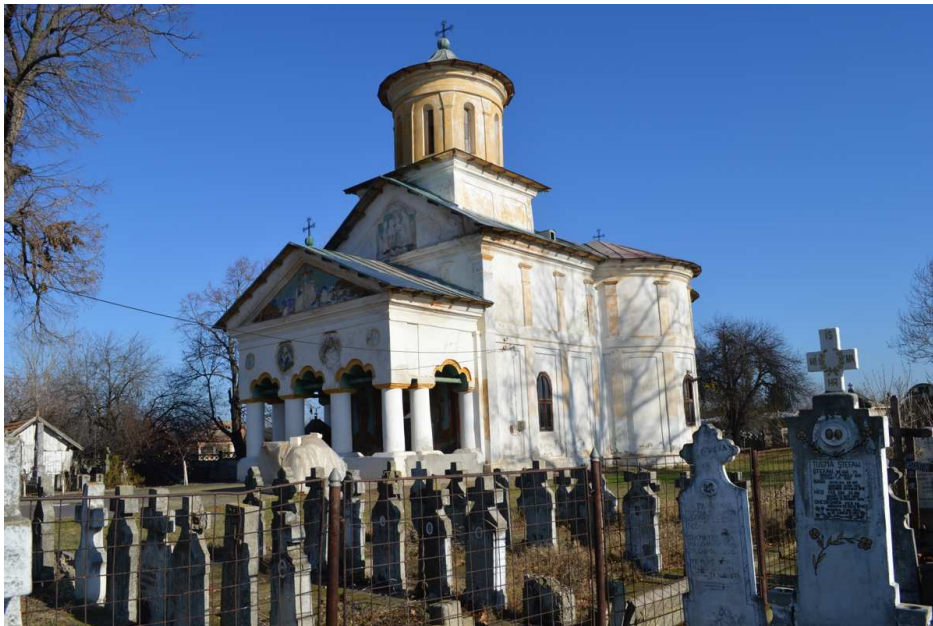

1

2

Planșa 9. 1. Biserica de la Fălcoiu. 2. Detaliu cu pisania bisericii

1

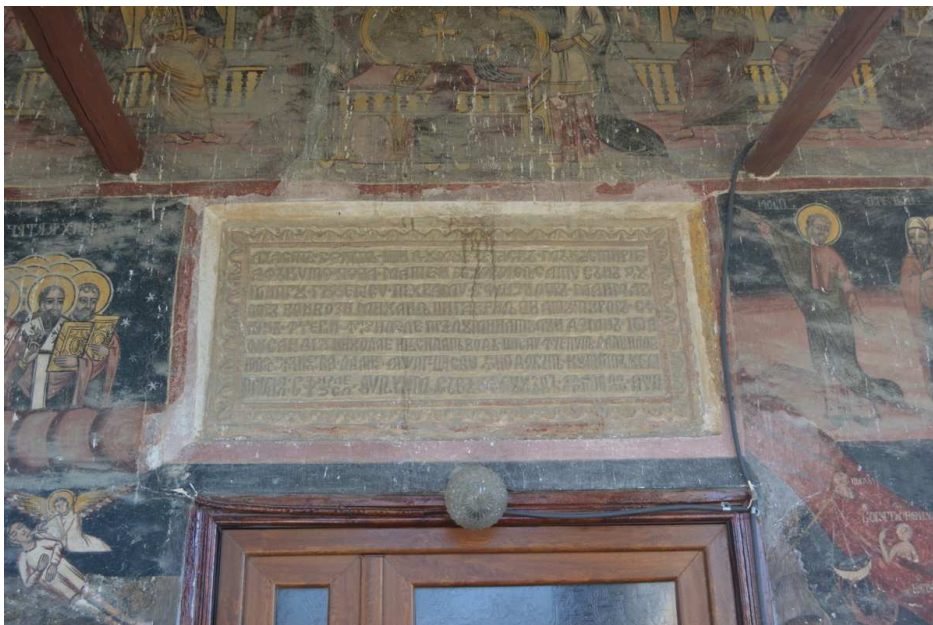

2

Planșa 10. 1. Biserica din Cioroiiași. 2. Pisania bisericii

1

2

Planşa 11. 1. Biserica din Cioroiu. 2. Pisania bisericii.

1

2

Planșa 12. 1. Conacul familiei Demetrian. 2. Cavoul familiei Demetrian.

1

Planșa 13. Monumentul de la Fălcoiu

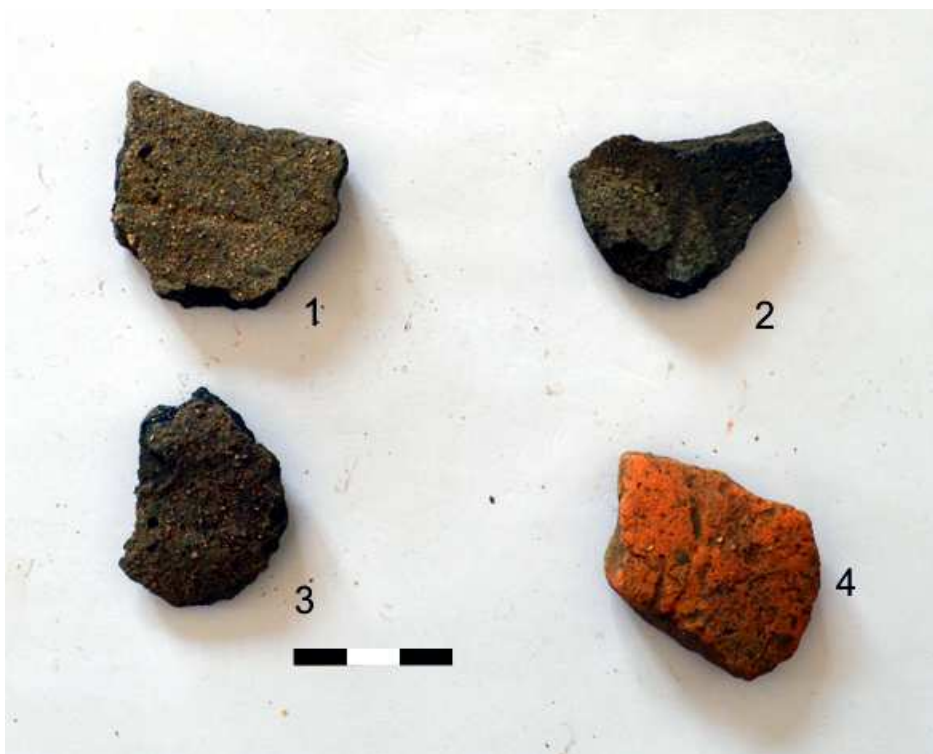

1

2

Planșa 14. Materiale arheologice descoperite în situl arheologic nr. 1 (1) și nr. 3 (2)

1

2

Planșa 15. Materiale arheologice descoperite în situl arheologic nr. 4 (1) și nr. 5 (2)

1

2

Planșa 16. Materiale arheologice descoperite în situl arheologic nr. 6 (1) și nr. 7 (2/1-3), nr. 8 (2/4-6)

1

2

Planșa 17. Materiale arheologice descoperite în situl arheologic nr. 9 (1) și nr. 10 (2)